

Institut celoživotního vzdělávání
PROGRAM A ROZVRH PŘEDNÁŠEK
HUMANITNÍCH PŘEDMĚTŮ
v zimním semestru akademického roku
2009/10

Právní minimum
Technické právo

Dějiny a filozofie
techniky

Filozofie a kultura

Rétorika

Přednášky se konají na těchto fakultách VUT v Brně:

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií
Fakulta informačních technologií
Fakulta strojního inženýrství

Rozvrh přednášek humanitních předmětů v zimním semestru 2009-10

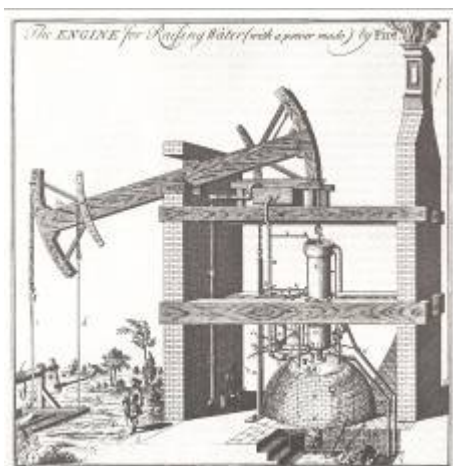
<i>den</i>	<i>hodina</i>	<i>Název předmětu</i>	<i>zkratka</i>	<i>Fakulta/učebna</i>
Pondělí	11.00-12.50	Právní minimum	PRM	FSI A5 U4
	13.00-14.50	Rétorika	RET	FSI A5 U4
	15.00-16.50	Dějiny a filosofie techniky	FIT	FSI A5 U4
Středa	8.00-9.50	Dějiny a filosofie techniky	S/MFIT	FEKT U3 203
	14.00-15.50	Seminář k humanities		Knihovna FIT
Čtvrtek	13.00-14.50	Právní minimum	PRM	FIT DO 206
	15.00-16.50	Rétorika	RET	FIT DO 206
	17.00-18.50	Dějiny a filosofie techniky	FIK	FIT DO 206

Přednášející: ThMgr. Milan Klapetek
Adresa : Rybkova 1, 3. patro, dv.č. 409
Telefon : 541 148809
E-mail : klapetek@lli.vutbr.cz

Vedoucí programu výuky humanitních předmětů:
Adresa :
Telefon :
E-mail :

PhDr. Petra Navrátilová
Rybkova 1, 3. patro, dv.č. 410
541 148810
navratilova.petra@lli.vutbr.cz

Pro všechny nabízené humanitní předměty platí, že je snahou a cílem přednášejícího, aby látka těchto „netechnických předmětů“ byla především na dobré věcné a odborné úrovni. Druhým neméně bedlivě sledovaným cílem je, aby návštěva těchto přednášek nebyla pro posluchače břemenem, nýbrž vítanou změnou a osvěžením. I v tom je část významu a opodstatněnosti humanitních disciplín, jejichž výuku pro fakulty VUT v Brně zajišťuje Institut celoživotního vzdělávání.

Dějiny a filozofie techniky

Neodmyslitelnou součástí odborného technického vzdělání je nejen přehled o dějinách vlastního oboru či specializace, nýbrž i orientační znalost vývoje lidské technické tvorby v celé její šíři od samého jejího počátku. Předmět Dějiny a filozofie techniky seznámí posluchače se základními epochami dějin věd i se základními daty a událostmi jednotlivých oborů techniky. Tím jim poskytne základ pro jejich vlastní další studium, resp. zařazování dalších znalostí a dat, se kterými se sami v životě setkají. Předmět usiluje o napojení dějin techniky na obecné dějiny lidské kultury, stejně jako si všímá i společenských a filosofických

souvislostí technické tvorby. Snahou je rovněž učinit posluchače vnímavými pro existující technické památky, i pro celé technické dědictví, které předávala jedna generace druhé.

Předpokladem udělení zápočtu je sepsání eseje na vlastní, s předmětem související téma.

Týden	Náplň přednášky
1	Smysl a význam předmětu, periodizace dějin technické tvorby, etické a filosofické souvislosti
2	Psychologické a anatomické předpoklady lidské schopnosti tvořivě zacházet s přírodou, počátky technické tvorby
3	Technické myšlení a tvoření do velkých civilizací starověku, agrární revoluce, dělba práce, megality, metalurgie
4	Významný přínos antiky – Řecko, Řím, helénismus, počátky věd, systemizace poznatků
5	Nová situace středověku a jeho supranaturalistického myšlení, obrat k novému ocenění věd a techniky
6	Renesance – nový filosofický pohled na svět, objevování přírodních zákonů, renesanční inženýr a jeho dílo
7	Počátky a postup vývoje parního stroje, průmyslová revoluce v Anglii
8	Další vývoj parního stroje, jeho použití v dopravě, parní stroj u nás, metalurgie a strojírenství
9	Počátky a vývoj spalovacího motoru, automobilismus, parní a vodní turbína
10	Industrializace v našich zemích, počátky průmyslu na Moravě a v Brně, demografické důsledky
11	Statická elektřina a magnetismus od Thaleta po Coulomba, aplikace magnetické střelky
12	Elektrický proud, Voltův sloup, objevy zákonitostí elektrického obvodu, telegraf a telefon
13	Elektrodynamický princip, přenos el. energie na dálku, točivé stroje, osvětlení. Filosofické aspekty vzrůstajícího významu techniky

Filozofie a kultura (bude přednášen v letním semestru)

Filozofie nemá zatěžovat paměť, nýbrž osvěcovat mysl – tak zní základní myšlenka tohoto předmětu. Posлуhač se seznámí s tím, jakými „programy“ může člověk zpracovávat informace, které k němu doléhají z okolního světa, a jak se v závislosti na použitém programu také na tomto světě sám vidí a cítí. Předmět je vlastně nabídkovým katalogem nejen

základních v Evropě přítomných náboženských a filosofických učení, nýbrž je podán i stručný výklad východních nauk. Tak se posluchač seznámí s podstatou myšlenkových proudů tohoto světa, a může tak případně rozeznat i původ svých vlastních stanovisek a přesvědčení. Předmět má být přínosem pro život v kulturně a myšlenkově pluralitní společnosti, kde je komunikace mezi lidmi odlišných názorových, náboženských či filosofických orientací nezbytná. Na látku přednášek bude navazovat seminář, ve kterém bude vybraná látka pro zájemce probírána podrobněji. Čas semináře bude dohodnut po začátku semestru, konat se bude v knihovně FIT.

Předpokladem udělení zápočtu je sepsání eseje na vlastní, s předmětem související téma.

Týden	Náplň přednášky
1	Počátky, smysl a význam filozofického myšlení, filozofie jako kladení otázek, filozofie jako „program“.
2	Mýtus a mýtopoetické myšlení, obraz světa a člověka v náboženských soustavách, jejich současná podoba
3	Počátky filozofického myšlení v řeckých městech na pobřeží Malé Asie, a jižní Itálie, jeho předpoklady a témata
4	Filozofie v Athénách, sofisté a Sokrates, Platon a jeho zásadní přínos do pokladnice evropské kultury
5	Aristoteles, obrat k reálnému světu, systematizace poznatků, logika a metafyzika. Svět jako inteligibilní systém
6	Hellénistická filozofie, řešení problému člověka v nepřehledném světě, stoa, epikurejství, skepse a novoplatonství
7	Vznik a počátky křesťanství, nový výklad světa a jeho dějin, patristika a Augustin, učení o člověku a společnosti
8	Středověká filozofie a spory, připravující proměnu. Sedm svobodných umění, scholastika a teleologický výklad světa
9	Renesance, reformace, humanismus – posun středu zájmu, nové pochopení člověka a jeho poslání.
10	Kritika a nástupci středověkého scholastického systému – osvícenství, racionalismus, empirismus, pozitivismus
11	Romantika a německá klasická filozofie, její mnohotvará vyústění. Kriticismus, marxismus, nihilismus
12	Filozofické směry 20. století – pragmatismus, existencialismus, fenomenologie a další. Myšlenkový svět Východu.
13	Filozofická situace naší současnosti – postmodernismus, liberalismus, nová religiozita

Právní minimum/ Technické právo

Na tento přehled je obvykle přihlášeno nejvíce posluchačů. Podle jednoho možného výkladu je to následek mylného očekávání, že se zde posluchači seznámí s právními kličkami, umožňujícími obcházet zákony, či přímo s tzv. „dírami v legislativě“, díky jimž prý mnoho lidí k bohatství (zřídka však ke štěstí) přišlo. Tato očekávání by byla ovšem klamná. Náplní tohoto předmětu je něco

zcela jiného. Především budou posluchači seznámeni s podstatou fungování lidské společnosti a okolnostmi, ději či vztahy, ve kterých musí zasahovat jisté regulační mechanismy. Právo pak bude zasazeno do souvislostí s ostatními regulačními činiteli, jakými jsou např. etika, zvyky, tradice a náboženství. Bude představena i jejich vzájemná souvislost a vazba. Poté budou probrány jednotlivé oblasti platného práva tak, aby se z posluchače stal „poučený laik“, který ví, které vztahy podléhají právní úpravě, jaké jsou základní právní normy a kde hledat případně bližší a konkrétní informace. Jinak řečeno, jde o probuzení či posílení právního vědomí, případně i právního cítění, a rovněž bude možno nabýt alespoň minimální, uživatelský vhled do základů logiky a filozofie práva.

Kurz je zakončen zopakováním látky v podobě poměrně nenáročného testu.

Týden	Náplň přednášky
1	Význam práva jako regulačního principu, právo a ethos, původ a vznik práva, právní kultura.
2	Systém práva , jeho rozdělení z různých hledisek, základní pojmy, vztahy a normy, jejich struktura, prameny práva
3	Občanské právo – subjekty občanského práva, vlastnické právo, vznik, změny a zánik, spoluvlastnictví
4	Trestní právo – vývoj a rozdělení trestního práva, základní pojmy, základy trestní odpovědnosti
5	Občanské právo procesní – základní zásady, druhy a postup civilního soudního řízení
6	Finanční právo – formy a správa daní Rodinné právo – základní zásady a normy
7	Živnostenské právo – druhy živností, podmínky provozování živností Pracovní právo – subjekty pracovního práva, základní zásady a normy
8	Finanční právo – formy a správa daní Rodinné právo – základní zásady a normy
9	Občanské právo procesní – základní zásady, druhy a postup civilního soudního řízení
10	Trestní právo – vývoj a rozdělení trestního práva, základní pojmy, základy trestní odpovědnosti
11	Trestní právo – zvláštní část trestního zákona, Trestní právo procesní průběh a subjekty trestního řízení
12	Filmová projekce
13	Ústava, Listina základních lidských práv a svobod , historie, smysl a význam těchto nejvyšších právních norem

Rétorika

Jedna moudrost praví, že všechny vědomosti jsou člověku něco platny pouze v té míře, v jaké je dokáže komunikačně sdělit, uplatnit a prezentovat. Schopnost komunikovat s lidmi kolem sebe spolupůsobí i při tom, zda bude daný konkrétní člověk v životě šťasten nebo naopak. Schopnost srozumitelné, jasné a přesvědčivé komunikace je tedy limitujícím článkem lidského uplatnění, což si mnozí lidé uvědomí až je pozdě. Předmět Rétorika je tedy pomocí, umožňující studentu ještě během studia pochopit samu podstatu různých komunikačních situací, přirozené příčiny odlišností lidských názorů, i cesty, jak nalézat shodu, porozumění, či jak v nutných případech argumentací a přesvědčováním měnit názory a

stanoviska druhých lidí. Látka je doplněna příslušnými exkurzy do oblastí psychologie i filozofie komunikace. Předmět tedy nepředkládá pouze praktické „soft skills“ – dovednosti a praktiky, rady, tipy a triky, nýbrž seznamuje s celým složitým a mnohotvarým kontextem mezilidské komunikace.

Zkoušku z tohoto předmětu bude posluchač skládat před tím nejpřísnějším a nejneúprosnějším examínátorem, kterým je sám život. Svě schopnosti a výkony si pak jednou nakonec tedy posluchač zhodnotí a oznámkuje sám.

Týden	Náplň přednášky
1	Smysl a význam mezilidské komunikace, program rozvoje a zdokonalení komunikační soustavy
2	Elementární a triviální naučené – hlasitost, výslovnost, modulace hlasu, spisovnost, hlasová kultura
3	Kořeny odlišnosti lidských názorů a stanovisek – rozdíly vrozené, dané vlivem prostředí a světového názoru
4	Odlišnosti dané rolí a úřadem, množstvím aspektů braných v úvahu a předivem zájmů
5	Psychologické aspekty odlišnosti názorů a stanovisek, odlišná míra vhledu a informovanosti
6	Rozdělení rétorických a komunikačních úkolů a výkonů z různých relevantních hledisek
7	Argumentace a přesvědčování – základní dělení a typy argumentačních postupů
8	Filosofické, etické a psychologické aspekty argumentace a přesvědčování, úspěchy skutečné a zdánlivé
9	Základní části mluveného a psaného projevu, jejich poslání a specifika
10	Postup tvorby řečnického díla či psaného textu, společné zásady a odlišnosti jednotlivých forem
11	Řečnické okras, neverbální komunikace, zdvořilost a asertivita
12	Filmová projekce
13	Etika komunikace, rytířství v argumentaci, společenská konverzace a zábava

Seminář k humanities

Přednáškový čas humanitních předmětů je dostačující právě k přednesení nezbytné látky, a neumožňuje uplatnění větší než malé míry interaktivity, dotazů a diskuse. Tento nedostatek je již po dva semestry s relativním úspěchem vyvažován seminářem, na kterém je možno dle přání přítomných posluchačů otevřít a v diskusi probrat kteroukoliv oblast přednášené látky. Seminář je pochopitelně nepovinný a představuje nabídnutou možnost, kterou mohou studenti dle svého přání a uvážení využít. Zatím byla jeho náplní především látka z oblasti Rétoriky a Filosofie, je ovšem možno se věnovat rozvinutí otázek z kteréhokoliv přednášeného předmětu. Prostředí knihovny FIT na

Božetěchově ulici je navíc příjemné a inspirativní

V tomto semestru se seminář bude konat ve 14 hod. a jeho délka se dle zájmu pohybuje od 1 do 2 přednáškových hodin.